

PRESSEMEDDELELSE

Ny stor undersøgelse: Kun hver anden ung kan lide at læse

Når børn bliver teenagere, sker der markante ændringer i deres læse- og medievaner. Læselysten falder, især hos drengene, og både drenge og piger læser mindre i fritiden, i takt med at deres forbrug af digitale medier stiger. Det viser en ny, stor undersøgelse af børn og unges læsning

Det er ikke sikkert, familiens teenager tager en god bog med på sommerferie. Danske børn og unges lyst til at læse falder med alderen, og på 7. og 8. klassetrin er det kun hver anden ung, der har lyst til at læse.

Det viser undersøgelsen *Børn og Unges Læsning 2021*, hvor 8.542 danske børn og unge i 5.-8. klasse har svaret på spørgsmål om deres læse- og medievaner i fritiden. Undersøgelsen er lavet af Center for Anvendt Skoleforskning for Tænk tanken Fremtidens Biblioteker.

”Det er tankevækkende, at vi gør alt, hvad vi kan for at lære børn at læse, og når de så har lært det, svigter vi dem i forhold til at skabe grundlag for en vedvarende læsekultur. Vi kan se, at lysten til at læse falder markant med alderen, især hos drengene. Og vi kan samtidig se, at de unge mangler litteraturformidling, der kan udfordre deres oplevelse af litteraturlæsning som en sur pligt,” siger ekspert i børns læsevaner Stine Reinholdt Hansen, der er en af forskerne bag undersøgelsen.

64 % af eleverne i 5. klasse nyder at læse, men læselysten falder gradvist for hvert klassetrin indtil 8. klasse, hvor kun hver anden (49 %) nyder at læse.

Digitale medier ændrer vilkårene for læsning

Undersøgelsen viser også, at der siden 2017 er betydeligt flere unge, der bruger mindst en time hver dag på henholdsvis digitale spil, streaming og sociale medier. Samlet set kan det blive til flere timer dagligt, da en del unge har et højt forbrug af flere digitale medier, siger Stine Reinholdt Hansen. Hun understreger, at digitale formater og medier kan påvirke læsning både positivt og negativt.

Således er unges brug af lydbøger i markant stigning, selv om den trykte bog stadig er det foretrukne til læsning. Og 43 procent af eleverne i 8. klasse fortæller, at de får inspiration til læsning via sociale medier.

Men undersøgelsen viser også, at der blandt de flittigste brugere af sociale medier statistisk set er flere, der oplever besvær med at være opmærksom. Blandt de børn og unge, der dagligt bruger en time eller mere på sociale medier, har fire ud af ti af og til besvær med at være opmærksomme. Blandt dem, der bruger mindre end en time på sociale medier, er det kun tre ud af ti, som af og til har besvær med at være opmærksom. Det giver ifølge Thomas Illum Hansen, forskningschef for Center for Anvendt Skoleforskning og medforfatter til undersøgelsens rapport, anledning til et kritisk blik for, om de sociale medier kan gøre det svært at finde ro og fordybelse.

”Digitale medier er ikke i sig selv et problem. Problemet er, at vi ser flere tegn på, at den digitale udvikling er forbundet med et højt tempo, forstyrrelser og korte, fragmenterede tekster. Derfor er det vigtigt, at vi hjælper børn og unge med at opleve værdien af at sætte tempoet ned, gå i dybden og blive grebet af et fiktivt univers eller et emne. Her har skoler og biblioteker en stor, fælles dannelsesopgave foran sig,” siger han.

Tættere på de unge

Selv om børn og unge bruger mere tid på digitale medier end i 2017, læser de generelt lige så ofte bøger i deres fritid i 2021, som de gjorde i 2017. I 5. klasse læser hver andet barn (54 %) bøger i fritiden flere gange om ugen. Det er gode nyheder, mener projektleder Lisbet Vestergaard hos Tænk tanken Fremtidens Biblioteker.

”Gennem flere år har det lydt, at børn og unge læser mindre og mindre. Nu ser den udvikling ud til at være stoppet,” siger hun. Hun peger dog på, at der stadig er massive udfordringer at tage fat på:

”Der skal nogle helt nye greb til for at give unge et positivt forhold til læsning, og de skal tænkes tættere sammen med unges digitale liv og fællesskaber. Vi kan ikke gøre, som vi plejer. Det er oplagt, at skoler og biblioteker går sammen om anderledes måder at formidle på, hvor de unge selv er aktive. For eksempel gennem workshops med forfattere og kreative, litterære aktiviteter med de unges interesser som omdrejningspunkt,” siger Lisbet Vestergaard.

Fakta om Børn og Unges Læsning 2021

Stine Reinholdt Hansen, Thomas Illum Hansen og Morten Pettersson fra Center for Anvendt Skoleforskning ved UCL Erhvervsakademi og Professionshøjskole har gennemført undersøgelsen som en del af projektet *Ny viden: Børn og unges læseglæde og læsefællesskaber*, der ledes af Tænk tanken Fremtidens Biblioteker. Undersøgelsen bygger videre på en tilsvarende undersøgelse fra 2017. Slots- og Kulturstyrelsen har støttet projektet med 876.000 kr.